

Keski-Suomen neljän Leader-ryhmän hallitukset kokoontuivat Ylä-Muuratjärvellä lauantaina. Kuvat: Leena Karjalainen.

Leader-ryhmissä rahaa vielä jaossa

Keski-Suomen neljän Leader-ryhmän hallitukset kokoontuivat yhteiseen tulevaisuuspäivään Ylä-Muuratjärven kylätalolle viime lauantaina.

Tilaisuudessa kuultiin esityksiä maaseudun kehittämisen ja Leader-työn tulevaisuudesta ja kyläen varautumisasioista, ja pohdittiin yhdessä hyvän hallitustyön piirteitä.

-Leader-toiminta Keski-Suomessa on vaikuttavaa: esimerkiksi vuosina 2014-2022 kaikkiaan 272 yritystä ja 378 yhdistystä tai yhteisöä on saanut Leader-rahoitusta. Leader-hankkeissa on tehty valtavasti työtä ja talkoita oman kotiseudun hyväksi. Ylä-Muuratjärven kylän hanketoiminta on tästä hyvä esimerkki, jota kyläläiset ovat saaneet esitellä ympäri Suomen, Jyväskylän toiminnanjohtaja **Leena Karjalainen** sanoi.

Tulevaisuuspäivän puheenvuorojen perusteella yhteistyö maakunnan kehittäjien välillä toimii. Keski-Suomen Liiton aluekehitysjohtaja **Pirjo Peräaho** totesi, että Leader-rahoituksen jatkuminen on ehdottomasti koko maakunnan edun mukaista ja liitto tekee myös tässä asiassa vaikuttamistyötä.

Päivän aikana esiteltiin ylämuuratjärveläisten kylätalosta valmiuskeskukseksi-hanketta.

Leader-toiminnan asema EU-tason asetuksissa on kuitenkin muuttumassa, ja näyttää vahvasti siltä, että maaseudun kehittämiseen kohdistuva rahoitus on merkittävästi vähenemässä.

Euroopan komissio julkaisi heinäkuussa uuden pitkäaikaisen rahoituskehityksen (MFF) tulevalle kaudelle. Suunnitelman mukaan maataloustuet, maaseudun kehittäminen, kalatalous sekä aluekehittäminen yhdistyvät tulevaisuudessa saman kokonaisuuden alle. Vielä on epäselvää, voisiko esimerkiksi nykyisen kaltaista yleishyödyllistä kehittämistä rahoittaa maaseutualueilla.

-Maaseudun asukkaan, yrittäjän ja yhdistystoimi-

jan kannattaa nyt höristää korviaan, sillä muutos koskettaa tavalla tai toisella meitä kaikkia. Viestit kehittämisrahan tärkeydestä kannattaa suunnata päättäjille. Voi kysyä, millä varoilla maaseutua jatkossa kehitetään, vai kehitetäänkö ollenkaan. Muutos on totta kai myös mahdollisuus sovittaa EU-rahoitusta entistä paremmin maaseudun tarpeita vastaavaksi, mutta se vaatii aktiivista vaikuttamista erityisesti kansalliseen päätöksentekoon.

- Kertokaa lukujen lisäksi myös tarinoita maaseudun kehittämisestä, kannustaa Suomen Kylät ry:n puheenjohtaja **Arto Pirttilahti**. tarinat jäävät mieleen ja kertovat

hankkeiden merkityksestä konkreettisesti.

Nykyinen rahoitus on varmistettu vuoden 2027 loppuun saakka. Juuri nyt onkin hyvä aika hyödyntää Leaderin tarjoamia mahdollisuuksia.

- Kaikilla Keski-Suomen Leader-ryhmillä on vielä jaettava tälle vuodelle, Jyväskylän toiminnanjohtaja Karjalainen kertoo.

- Yhdistyksille vinkkaen, että ensi kesän rakentamishankkeiden suunnittelu kannattaa aloittaa vielä tämän vuoden puolella. Myös yrityshankkeissa haku on jatkuva, ja Leader-työntekijät auttavat kaikissa prosessin vaiheissa, Karjalainen rohkaisee.

Lyhyesti

Rokotukset käynnistyvät lokakuun lopulla

Riskiryhmille maksuttomat influenssa- ja koronarokotukset alkavat lokakuun lopulla. Korpilahdella joukkorokotuspäivät järjestetään seuraavasti: tiistaina 28.10. kello 9–14 (kaikille 75 vuotta täyttäneille ja 18 vuotta täyttäneille voimakkaasti immuunipuutteisille) tiistaina 11.11. kello 9–14 (kaikille 65 vuotta täyttäneille ja 18 vuotta täyttäneille riskiryhmäläisille) sekä tiistaina 2.12. kello 9–14 (kaikille riskiryhmiin kuuluville 18 vuotta täyttäneille).

Joukkorokotuspäivään ei tarvitse varata aikaa. Ikääntyneiden asumispalvelut ja kotihoito rokottavat omat asiakkaansa.

Kouluterveyskyselyn tulokset tulivat

Valtakunnallisen kouluterveyskyselyn tulokset ovat valmistuneet ja saapuneet kuntien jatkokäsittelyyn. Terveystietokeskus ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskysely kerää tietoa perusopetuksen 4. ja 5. luokkien ja 8. ja 9. luokkien oppilaiden sekä toisen asteen 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoiden hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta sekä osallisuudesta. Kysely toteutetaan kahden vuoden välein.

Jyväskylässä kyselyyn vastasi 82 prosenttia kaikista 4. ja 5. luokan oppilaista, 70 prosenttia kaikista 8. ja 9. luokan oppilaista sekä 74 prosenttia lukioden ja 28 % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuosiluokan opiskelijoista.

Kyselyn tuloksista on tehty ensimmäisiä havaintoja koko kaupungin tasolla. Kaiken kaikkiaan Jyväskylän tulokset ovat monilta osin samansuuntaisia kuin muissa kunnissa, ja ne heijastavat valtakunnallisia kehityskulkuja lasten ja nuorten hyvinvoinnissa.

Jyväskylässä kouluinnostus on lisääntynyt sekä 4.–5.-luokkalaisten että 8.–9.-luokkalaisten keskuudessa. Erityisesti innostuksen kasvu näkyy 4.–5.-luokkalaisten tytöissä.

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet ovat edelleen nähtävissä. Koulu-uupumus on lisääntynyt erityisesti 8.–9.-luokkalaisten tyttöjen keskuudessa.

Omasta mielialastaan on viimeisen vuoden aikana kantanut huolta 37 prosenttia vastaajista. Tämä kehitys on valtakunnallinen, eikä Jyväskylän tulokset poikkea merkittävästi koko maan tilanteesta.

Mielenterveyteen ja ahdistuneisuuteen liittyen on tapahtunut myös myönteisiä muutoksia. Yksinäisyyden kokemukset ovat vähentyneet 3 prosenttiyksiköllä edellisestä mittauksesta. Kouluterveyskyselyn mukaan yhä useampi jväskyläläinen lapsi ja nuori kokee, että kiusaaminen on vähentynyt koulussa verrattuna vuoden 2023 tuloksiin. Vuoden 2023 kyselyn jälkeen Jyväskylän kaupunki on vahvistanut kiusaamisen vastaista työtä kouluissa.

Tulosten mukaan yhä useampi jväskyläläinen nuori lähtee kouluun ilman aamupalaa ja jättää koululounaan syömättä. Erityisesti yläkouluikäisten aamupalan syöminen on vähentynyt. 4.–5.-luokkalaisten kohdalla tilanne on parempi. Huolestuttavaa yläkouluikäisten keskuudessa on myös koululounaan syömättä jättäminen. Tulokset osoittavat, että lasten ja nuorten ruokailutottumuksiin tulee kiinnittää jatkossakin huomiota niin kotona kuin koulussa.

Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus on laskenut alakouluikäisillä, mutta yläkouluikäisillä havaittiin myönteistä kehitystä.

Kiinnostus useisiin päihteisiin on vähentynyt, mutta nikotiinipussien suosio on kasvanut.

Tulosten mukaan 8.- ja 9.-luokkalaisten nuorten kiinnostus useisiin päihteisiin on vähentynyt. Sähkösavukkeiden, alkoholin, tupakan, nuuskan ja kannabiksen käyttö on laskussa. Vaikka useiden päihteiden käyttö on vähentynyt, nikotiinipussien käyttö on selvästi yleistynyt.